

Lotta Franzén, till vänster, och Lena Wester visade att "fruntimrena" inte bara spelar fiol nuförtiden. De spelar nyckelharpa också.

Anita Hedlund, till vänster, lärde publiken sjunga sörmländska visor och tog sedan citternan och Birgitta Andersson till hjälp för att spela "årsmötesvalsens".

Fiolkvinnor i Flen spelar som aldrig förr

Man behöver inte vara man för att vara spelman. Det går precis lika bra att vara kvinna. Det bevisade de kvinnliga spelmännen i Södermanlands spelmansförbund då de på onsdagskvällen bjöd in till musikkväll i Flensbibliotekets hörsal.

Omkring femtio personer hade lockats till kvällen som bar titeln "Tänk att kvinnorna spelar fiol nuförtiden, det gjorde de aldrig förr". Och det stämmer. Inte hade de tid att spela, de "stod ju vid spisen och födde barn". Om tiden, anlaget, och intresset ändå fanns fick många av kvinnorna spela i smyg.

Anita Hedlund, sekreterare

i Södermanlands spelmansförbund, berättade till exempel om en piga som bara kunde spela om hon stod på knä.

— Man kan ju undra var hon brukade öva. I en garderob kanske, funderade Anita Hedlund.

□ Dansmusik

Folkmusiken var ju förknippat med dans och det var ingen miljö dit mödrarna förr ville släppa sina döttrar. I den gamla folktron förbands också dans med magi och övernaturliga händelser och de kvinnor som trots allt spelade var och betraktades som lite udda figurer.

Men tiderna förändras. I dag är drygt hälften av medlemmarna i Södermanlands spelmansförbund kvinnor och ingen tycker att de är särskilt "udda".

□ Ännu i skuggan

Däremot händer det även i vår jämnställda(?) tid att de kvinnliga spelmännen hamnar lite i skuggan av sina manliga kolleger. Men på onsdagskvällen fick männen i alla fall stå tillbaka. Nu var det "fruntimmer" för hela slanten och männen fick nöja sig med att bilda publik.

Marianne Furå från Gnesta var första man, förlåt kvinna, på plan och presenterade med sin fiol flera låtar från Nössemarks socken i Dalsland.

Där har hon letat reda på traktens gamla spelmän som

har lärt ut sina schottisar och polskor och på så sätt hjälpt till att bevara sina låtar till eftervärlden.

Sedan kom Anita Hedlund som hade tagit med sig några sörmländska visor för att lära publiken, den första från Husby-Oppunda.

— Ensammen är jag i min lilla stuga, ensammen över natten, tra-la-la — sen kryper jag till katten, sjöng Anita och fick med sig publiken. Så vältrimmat som det lät dök mistanken upp att många tjuvtränat, eller också var de helt enkelt musikaliska.

□ Cittra

Men Anita Hedlund kan spela cittra också och tillsammans med Birgitta Andersson

på fiol spelade de upp i Edvard Petterssons "årsmötesvals".

Birgitta Andersson fortsatte sedan att spela med den unga trio av nästa spelmansgeneration, en trio som består av unga flickor hon till vardags undervisar i fiol i Strängnäs.

□ Björnlundamusik

Christina Fröhm, är av gammal spelmanssläkt, och har därför en extra dimension på sitt folkmusikspelande. På bibliotekets folkmusikutställning kan man till exempel beskåda hennes morfarsfars fiol. När hon stämmer upp i de gamla sörmländska låtarna kan det sätta fantasin i rörelse; när, var och hur spe-

lade hennes morfarsfar just den här låten?

Publiken i Flen fick ta del av låtar från Björnlundatrakten bland annat en ridmarsch och polskan "Här dansar jag med stora Kerstin".

För kvällens spralligaste inslag stod Lotta Franzén och Lena Wester då de i sista minuten kom inkånkande på nyckelharpor, fiol och tvåradigt dragspel, eller skrynkel-skåp som Lotta kallade det.

Med sprittande bondpolska, schottis och gladvals av uppländskt ursprung avslutade de spelkvällen i hörsalen. Ja, tänk att nuförtiden spelar fruntimrena fiol, dragspel, cittra och nyckelharpa. Och så bra det låter se'n!

MARIA ARNE DOTTER